

Finanskomiteen
Stortinget
finans@stortinget.no

Høringsinnspill mars 2021

Perspektivet bør inkludere mer næring i helse

Vi takker for muligheten til å gi innspill til Perspektivmeldingen 2021, og vi merker oss at meldingen poengterer hvor viktig det blir med offentlig-privat samarbeid og investeringer i helsenæring fremover.

Videre nevner meldingen at ny teknologi i helse bidrar til økt ressursbruk og økt levealder med flere funksjonsdyktige leveår. Dermed fører ny teknologi også til et økt skattegrunnlag for finansiering av offentlige velferdsordninger.

Det er viktig og bra at meldingen har med disse aspektene ved helsenæring. Samtidig er det flere aspekter som Oslo Cancer Cluster savner og som vi ønsker å trekke frem i dette høringsinnspillet.

1. Det første aspektet vi vil peke på, er at både uventede og forventede hendelser i helse gir store kostnader.

Uventede hendelser, som Covid19, har store budsjettkonsekvenser. I tillegg til kostnadene med nedstengte samfunn, er det store kostnader forbundet med innkjøp av teknologi til sporing, testing, behandling og vaksinerings.

Forventede hendelser er for eksempel antallet nordmenn som får kreft og antallet som overlever kreftsykdom. Før fylte 75 år har nå én av tre nordmenn fått minst en kreftdiagnose, og dette tallet øker, ifølge Kreftregisteret. Det er også flere og flere som overlever og må leve med følgene av kreftsykdom. En slik prognose vil påvirke Norges finanser, og ved å utvikle norsk helsenæring blir ikke Norge stående kun på kjøpersiden, men vil også få inntekter fra et av verdens største og økende markeder.

2. Det andre aspektet er de økonomiske mulighetene. Slik ressursbruken i helse kan bidra til et økt skattegrunnlag, vil også store kostnader i helse representere store økonomiske muligheter for norsk helsenæring.

Norge har så langt bidratt til milliardeventyr i helse med blant annet Ugelstadkuler fra Dynal, som er sentrale i Covid19-testing, og med kreftmedisin fra Algeta og Vaccibody. Sistnevnte utvider nå sin vaksineplattform fra kreft til neste generasjons Covid 19-vaksiner.

For å utvikle nye suksesser innen helsenæring, skal vi bygge på fremragende forskningsmiljøer samt Norges fortrinn i helsedata. Kombinerer vi ressursene våre innen helsedata, som personnummer, helseregistre og enhetlig helsevesen, med ny teknologi, kan vi

utvikle medisiner raskere. Spesielt kan bruken av kunstig intelligens drive denne utviklingen innen helse, og innen økonomien generelt. Det er verd å merke seg at størstedelen av investeringene i kunstig intelligens internasjonalt nå skjer innen helse, slik en ny rapport fra Stanford Universitet viser.¹

Verdiskapingen av Vaccibody og Algeta, som var på henholdsvis 19 og 17 milliarder NOK, viser også hvilke verdier som kan skapes. Perspektivmeldingen poengterer at det gjennomsnittlige årlige handlingsrommet i statsbudsjettene vil bli betydelig redusert, og er estimert til 5 mrd. NOK i minus i 2060. I fremtiden vil helsenæring kunne være et betydelig bidrag for å bringe finansene i pluss. Vi bør derfor satse på helsenæring både for pasientenes og finansenes skyld.

Dersom vi i Norge tilrettelegger godt for innovasjon innen helse og konkret følger opp *Meld. St. 18 (2018–2019) – Helsenæringen*, vil den voksende utgiftssiden også bli en voksende inntektsstrøm. Det er gode perspektiver.

3. Det tredje aspektet er økt samarbeid mellom det offentlige og privat næringsliv gjennom modne helseklynger.

De norske klyngene er en etablert arena for samhandling mellom offentlig og privat sektor. Vi er også pådrivere for internasjonalt samarbeid og kunnskapssamarbeid. I tillegg legger vi til rette for kommersialisering av samfunnsnyttige, forskningsbaserte innovasjoner, og vi jobber med å koble bedrifter som søker finansiering med investorer og prosjekter. Dermed er vi med på å sikre nye selskaper viktig tilgang til kapital. Dette gir bedre kanalisering av tilgjengelig kapital, og er nettopp det Kapitaltilgangsutvalget (NOU 2018: 5) ønsker mer av.

Kreft og medisinsk teknologi har sterke og modne helseklynger i henholdsvis Oslo Cancer Cluster og Norway Health Tech. Vi behøver nå en spesifikk satsing på modne helseklynger for å sikre langsiktige arenaer for samarbeid mellom offentlig og privat sektor i satsingen på norsk helsenæring – over hele landet.

¹ <https://hai.stanford.edu/research/ai-index-2021>